

γίνεται πὺδ λεύτερος ὁ πολύμοχος ἀνήφορος πὺδ σ' αὐτὸν ὀδηγεῖ καὶ τώρα τονὲ φράζουνε δυὸ σκυλιά—ἀλήθεια, δημοσιογραφικὰ σκυλιά!—ἡ Συναλλαγὴ κ' ἡ Ρεκλάμα. Καὶ τὰ σκυλιά τούτα μποροῦσε νὰ τὰ παραμερίσῃ, δὲ λέω νὰ τὰ διώξῃ, ὁ Ἀβερῶφειος ἀγώνας, ὄχι βέβαια μὲ τὸν τρόπο πὺδ ἔγινε ὁ φετεινός. Μ' ἔσα κι ἂν ἀραδιάζουσι οἱ χρονογράφοι μας ἐναντία στοὺς δραματικούς ἀγῶνες, λέγοντας καὶ ξαναλέγοντας πὺς ἀπ' αὐτοὺς δὲ θὰ βγοῦν οὔτε Σαιξπηροὶ οὔτε Ἰψένηδες, ξέρομε ὀλοι πὺς στὸν τόπο μας τὸν παλιὸ καιρὸ ἀπὸ τέτοιους ἀγῶνες δοξάστηκαν ὁ Εὐριπίδης κι ὁ Σοφοκλῆς. Μόνον πὺδ τότες εἶχαν οἱ καλότυχου τοὺς χορηγούς, τοὺς πλούσιους Ἀθηναίους πὺδ τοὺς ὑποχρέωνε ὁ νόμος νὰ ξοδεύουσι γιὰ τὴ «διδασκαλία» τῶν ἔργων. Σήμερα χρέη χορηγῶν κάνουνε οἱ φτωχοὶ μας οἱ θεατρῖνοι· καὶ ἀναγκάζονται φυσικὰ νὰ προτιμοῦνε, γιὰ διδασκαλία, τὰ ἔργα τῶν τυραννίσκων τῆς Δημοσιογραφίας, γιὰτι ἀλλοιῶς χάνουσι τὴ ρεκλάμα τους, κερδίζουσι τὴ φανερὴ ἔχτρα ἢ τὴν ἔχτρικὴ σιωπὴ. Ποιὸς τὸ ξέρει; Δὲν εἶναι παράξενο νὰ δοθῆκανε φέτος κι ἄλλα πρωτότυπα ἔργα στοὺς θιάσους, ἴσως πολὺ καλῆτερα, καὶ νὰ μὴν παρασταθῆκανε, γιὰτι δὲν τὰφήσανε τὰ δημοσιογραφικὰ νὰ βροῦνε σειρά. Αὐτό, πὺδ δὲ μᾶς τὸ εἶπε κανένας κριτικὸς ἢ θεατρογράφος μὸ ἔρχεται· ἄθελα στὸ νοῦ. Καὶ αὐτὸ μὲ κάνει νὰ ἐπιμένω στὴν ἰδέα μου, πὺς ἀγῶνες σὺν τὸν Ἀβερῶφειο, δίχως δασκάλικους περιορισμοὺς στὴ γλώσσα καὶ στὴν τεχντροπία, μπορεῖ νὰ βοηθήσουσι σημαντικὰ στὸ ἀνθισμα τῆς δραματικῆς μας τέχνης.

Μ' ἓνα ἔμωσ ἔρο. Νὰ φυλάγεται ἡ ἀνωθυμία, γιὰ νὰ σφαλιζέται ἡ ἀμεροληψία. Πρῶτα δηλαδὴ νὰ στέλνουσι τὰ ἔργα στὴν κριτικὴ Ἐπιτροπὴ, κι αὐτὴ νὰ ξεδιζέγγῃ ἔσα δὴ πὺς ἔχουσι ἀρκετὰ τεχνικὰ συστατικὰ γιὰ νὰ σταθοῦσι στὰ σανίδια τῆς σκηνῆς, αὐτὴ νὰ φροντίζῃ νὰ παιχτοῦνε ἀπὸ τὸν κατάλληλο θιάσο τὸ καθένα, καὶ νὰ ἐπιστατῇ στὴ διδασκαλία τους, πλερώνοντας στὴν ἀνάγκη τοὺς ἠθοποιούς. Κι ἄς μὴν παίρῃ χρηματικὸ βραβεῖο ὁ δραματοποιός. Ὅχι σὺν τώρα, πὺδ παιχτήκανε σκεδὸν ἔλα, καλὰ καὶ κακὰ, κι ἄς μὴν εἶχανε μερικὰ οὔτε ἀπλὴ γνωριμία μὲ τὴν Τέχνη, παρὰ μόνον γιὰτι ἔτυχε νὰχουσι τὰ... μέσα, δημοσιογραφικὰ ἢ καινωικὰ! Καὶ νὰ μὲν ὁ δραματοποιός ἀγνωστος ὡς πὺδ νὰ τελειώσῃ ὁ ἀγώνας, ἢ, ἂν εἶναι δύσκολο αὐτό, τοῦλάχιστον ὡς τὴν πρώτη παράσταση τοῦ ἔργου του. Ἔτσι θὰ μποροῦσι νὰγωνιστῇ λεύτερα καὶ ἀφοδα κάθε νέος τεχνίτης, εἴτε οὐρανοκατέβητος εἶναι, εἴτε ἀπὸ τὰ σπλάχνα τῆς περιφρονημένης Δημοσιογραφίας ἤθελε γεννηθεῖ· κι ἄς μὴν ἔχη αὐ-

τὸς στὸν Ἡλιο μοῖρα, κι ἄς ἔχη ὁ ἀνταγωνιστῆς του καινωικὴ θέση καὶ δημοσιογραφικὰ μέσα. Θὰ εἶχε πάντὰ τὴν ἐλπίδα πὺς τὸ ἔργο του θὰ τὸ προσέχανε, (καὶ θὰ φροντίζανε γιὰ νὰ παιχτῇ), τρεῖς ἢ πέντε διαλεχτοὶ Ἑλλανοδίκες, ὠπλισμένοι μὲ τὸ φακὸ τῆς κριτικῆς ἀρμοδιότητος. Ἐχτὸς πιά, ἂν τύχουσι κι αὐτοὶ διορισμένοι ἀπὸ τοὺς ἀνιδεοὺς κριτικὸς τῆς δημοσιογραφικῆς βιομηχανίας, ἢ τοὺς βιομηχανοὺς δημοσιογράφους τῆς ἀνιδεῆς κριτικῆς—ὀποιο ἀπ' τὰ δυὸ προτιμάτε...

Ἀθήνα, 20. 9. 910.

Κ. ΚΑΛΙΚΡΑΤΗΣ

Ο «ΦΤΑΣΑΤΟΡΑΣ»

Φίλε «Νουμά»,

Στὸν ἀριθ. 402 τοῦ «Νουμά», στή σελ. 50, ὁ κ. Μαλακάσης λέει:

«Φτασμένος (arriviste) κ.τ.λ.»

Τότε τὸ arrivé πὺς τὸ μεταφράζει ὁ κ. Μαλακάσης:

Ἄν δὲν τοῦ ἀρέσει τὸ ἀρριβίστας ἔπως τὸ λένε μερικοὶ γιὰ νὰ μὴ σπᾶνε τὸ κεφάλι τους, τοῦ προτινῶ τὴ λέξη φτασατόρας.

Arriviste=φτασατόρας. Arrivé=φτασμένος.

Ἄρκετὰ ἔργιασαν ἀπάνω στις ξένες γλώσσες οἱ καθαρευουσιάνοι. Φτάνει.

Χαιρετίσματα

Παρίσι, 13. 9. 910.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΣΚΙΜΗΣ

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ἓνα φίλο, στὰ ξένα)

Ἀθήνα, 23 τοῦ Σεπτεβρίου.

Ἄκόμα μὲ τὴν ἐξελεγχῆ τῶν ἐκλογῶν παραδέρνει ἡ Ἐθνοσυνέλεψη, ἀκόμα μὲ τὰ σούρτα-φέρτα ποῖνε νὰ ὑποδείξουσι γιὰ Πρόεδρο. Εὐτυχῶς τὸ ζήτημα τῶν παρατημένων Κρητικῶν πληρεξούσιων πέρασε δίχως πολλὴ φασαρία, καὶ βγήκε τὸ Διάταγμα γιὰ 8 ἀναπληρωματικῆς ἐκλογῆς στὸ νομὸ Ἀττικοβοιωτίας, γιὰ τις 14 τοῦ Νοέμβρη. Μὰ γιὰ τις ἄλλες ἐκλογῆς τὰ ἐπεισόδια δὲν ἀπολείφανε. Οἱ ἀνήλικοι ἐπικυρωθήκανε. Εἶχαμε καὶ τις πρώτες ἀψιμαχίες Βενιζέλου καὶ Ράλλη, καὶ χτές, πὺδ κόντευε νὰ παραγίῃ τὸ κακό, ἀνέβηκε στὸ βῆμα ὁ Δραγούμης, σωστὸς Νέστορας, κ' ἔδειξε τὸν κατῆ-

φορο πού πήρε τὸ Ἐθνικὸ Συνέδριο, ἐνῶ τόσο κίνουνοι, μέσα κ' ἐξω, ζώσανε τὸ Ἔθνος. Μὰ κι ὁ Βενιζέλος μετρημένους πάντα στὰ λόγια καὶ στὴς ἐνέργειές του. Στὸ τραπέζι πού τοῦ κάμανε τὰ Ἑλληνικὰ Σωματεία, πάλι γιὰ τὴν Ἀναθεωρητικὴ μίληση, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ τίτλος ἐμπνέει καὶ στὸν ἄλλον κόσμον τὴν ἐμπιστοσύνη. Κ' ἔτυχε πάλι νὰ συναπαντηθῆ με τοὺς ἀντιπρόσωπους τῶν Δυνάμεων, στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν.

Ὡς τόσο ἀκόμα νὰ συγκληθοῦν οἱ 2 ἡλικίες τῶν ἐφέδρων, ἂν καὶ σὲ λίγο παίρνουν ἀφεση ἄλλες τρεῖς, ἂν κ' οἱ ξένοι ἀκόμα φοβοῦνται μήπως οἱ Νεότουρκοι κάνουνε κανένα ληστρικὸ γιουρούσι στὴ Θεσσαλία. Βγήκε λόγος μάλιστα πὼς τρία μπασιμπουζούκια ἀντιτοπιλικὰ τους κινήσανε νάρθουνε νὰ μᾶς μπομπαρδίσουνε. Καὶ ἄλλος λόγος πὼς ἐμεῖς θάγοράσουμε, γιὰ 2 ἑκατομύρια, ἓνα μεγάλο ὑποβρύχιον ἀπὸ τὰ γαλιτικὰ ναυπηγεῖα τοῦ Κρεζῶ. Καὶ τυπώθηκε σὲ βιεννέζικη φημερίδα μιὰ συνέντευξη με τὸ Βασιλιά μας πού φαίνεται σὰ μυθιστόρημα. Κ' εἶναι φόβος μὴν ἔχουμε καὶ καμιὰ σιδηροδρομικὴ ἀπεργία.

Στὸν ἐξω κόσμον, τὰ ξέρεις : ἐπανάσταση πάλι στὴν Πορτογαλλία, συνάντηση Αἰρενταλ καὶ Τζουλιάνο, ὁ Ἰσθόλοκης πού διορίζεται πρέσβης τῆς Ρωσσίας στὸ Παρίσι, μιὰ σύγκρουση στὰ τουρκομαυροβουνιώτικα σύνορα, μυριάδες ἐργάτες ἀνεργοὶ στὴν Ἀγγλία, καὶ τὸ τούρκικο δάνειο πού πάει ἀπὸ τὸν Ἄννα στὸν Καϊάφα.

Εἶναι πολὺ στενοχωρημένοι οἱ γειτόνοι μας ἀπὸ παράδες. Ὅτε τὰ γυμνάσια πού διατάξανε δὲ μποροῦνε νὰ κάμουνε. Ὁ βεζύρης γύρισε Γιάννης στὴν Πόλη ἀπὸ τίς διάφορες πρωτεύουσες, κι ὁ Σουλτάνος τὸν παρακάλεσε νὰ μείνῃ στὴν ἐξουσία γιὰ νὰ μὴν προστεθῆ κρίση στὴν κρίση. Κι ἀκουστήκανε καὶ παράξενα γιὰ τὸ Κρητικὸ ζήτημα, μάλιστα ἔσα δῆλωσε ὁ ἄλλοτε πρέσβης τῆς Γαλλίας κ. Κωνσταντίν, πὼς δὲ θέλουνε καὶ πολλὰ οἱ Τούρκοι νὰ τραβήξουνε πιά χέρι ἀπὸ τὸ ζήτημα τοῦτο. Καὶ τώρα πάλι λένε πὼς δὲν ἔρχεται ὁ Ναμπῆς. Γιατί, ἀλήθεια, ὅργια γίνονται πάντα μετὰ τὸ ξαρμάτωμα τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μακεδονίας, καὶ τὸ μπουκοτάρισμα ἔφτασε ὡς τὸ θέατρο τὸ ἑλληνικόν.

Καὶ νά, πάλι ἀρχίσανε κομματικοὶ ἀγῶνες στὴν Πόλη γιὰ νὰ πέσῃ ὁ Πατριάρχης. Καὶ ἀποφασίστηκε νὰ φύγουνε οἱ πληρεξούσιοι τῆς μακαρίτισσας Πατριαρχικῆς Ἐθνοσυνέλευσης γιὰ τίς ἐπαρχίες τους, καὶ νὰ ζητηθῆ ἡ ἀδεια τῆς Πύλης γιὰ νὰ μαζωχτῆ νέα.

ΑΘΗΝΙΩΤΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἡ καλὴ μας συνεργάτισσα κ. Αἰλίκη Μπέτσινα Βολίδη μᾶς εἶπε στὸ Πατρικὸ «Σέλας» τῆς περασμένης Κεριακῆς πὼς ἀνακάλυψε στὸν Πύργο 120 τραγουδάκια πού τάγραφε «ἓνα παιδάκι 18 χρονῶν, ἀδιάβαστο, ὁ Δ. Δημητριάδης ἢ Ἄγνωστος Γνωστός, καθὼς ὑπογραφέτανε. ἓνα παιδάκι πού ἐφθινε μέσα σ' ἓνα ἐμπορικὸ καὶ κοιμότανε σ' ἓνα κατασκέτεινο κατῶ καὶ πού πέθανε φτυκικόν.»

— Δημοσιεῖται καὶ τρία τραγουδάκια του, πού τὸ δεῖτερο ἄρесе καὶ σὲ μᾶς καὶ τὸ ξανατυπώνουμε ἔδ :

Μοσκοβολάει ἡ κάμαρα
τὴν παρθενιά σου, ὦ κόρη,
ὅταν σηκώνεσαι προῖ
καὶ τῆσπερο σου μαντήλι
σοῦ συμμαζεῖται τὰ μαλλιά.

Μοσκοβολάει ἡ μούσα σου,
ὦ ποιητή, ἀπ' τὰ ὄρη
ὅταν τὰ λόγια ἀξέταστα
σοῦ βγαίνουν ἀπ' τὰ χεῖλη
μετὰ τοῦ χωριότη τῆ λαλιά.

— Σ' ἓνα μοναχὰ δὲ συμφωνοῦμε μετὰ τὴν κ. Μπέτσινα Βολίδη. Πὼς αὐτὰ τὰ στιχογραφικὰ γυμνάσματα δεῖχνουν ὅτι ὁ στίχος του εἶναι «στίχος γιομάτος, στίχος τοῦ Παλαμά» κι ἔτι ὁ λιγότερος Πυργιώτης «θὰ γινότανε πολὺ μεγαλύτερος, ἴσως μεγαλύτερος κι ἀπὸ τὸν Παλαμά». Ὅχι δὰ κ' ἔτσι, κυρία Αἰλίκη!

— Γεῖά σου, Μελά! Ὅμορφα καὶ τσουχτερά τὰ εἶπε στὸ «Χρόνος» τῆς Τρίτης γιὰ τίς «διανοητικῆς κορυφῆς» τοῦ τύπου μας πού βάλθηκαν νὰ στήσουνε «ἓνα καλλιτεχνικὸν θέατρον» στὰ χρονογραφημάτα τους, γιὰ νὰ γίνῃ κάποια κουβεντοῦλα γιὰ λόγου τους καὶ γιὰ τὰ τεχνικά τους ἔργα. Τί τὰ θέλατε καμιὰ φορὰ ὁ Μελάς, ἔταν τοῦ καταπατοῦνα τὰ θεατρικά του οἰκίαπεδα, θυμῶνε πολὺ νόστιμα.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. **Εἶν.** Φωτ. στὴν Κέρκυρα. Λάβαμε τὴ συντρομὴ καὶ θὰ σοῦ στέλνομε τὸ φύλλο ἀπὸ τίς 3. 10. 910.—κ. **Ζ.** Ματ. στὸ Darressalem. Λάβαμε τὴ συντρομὴ κ' εὐχαριστοῦμε.—κ. **Δ. Χρ.** στὸ Portland. Λάβαμε τὴ συντρομὴ, καθὼς καὶ τοῦ φίλου Καρ. κ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ σοῦ γράψομε.

Éditions de
STA ΠΙΕΣΤΗΡΙΑ EUGÈNE FIGUÏÈRE ET Cie
7, Rue Corneille, Paris

ΣΩΤΗΡΙΗ ΣΚΙΠΗ :

1. ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ ΠΡΟΖΑ
2. ΤΡΟΠΑΙΑ ΣΤΗΝ ΤΡΙΚΥΜΙΑ
3. ΟΙ ΤΣΙΓΓΑΝΟΘΕΟΙ

Γιὰ τὰ τρία αὐτὰ βιβλία, ἀπὸ 80 σελ. τὸ καθένα, πού ἀνάλαβε νὰ τυπώσῃ ὁ ἐκδότης Eugène Figuière, γίνονται ἐγγραφῆς στὴν τιμὴ τῶν 5 φρ. γιὰ ἑλα μαζί καὶ 2 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.

Τῶν δυὸ τελευταίων βιβλίων θὰ τυπωθοῦνε, γιὰ βιβλιόφιλους καὶ βιβλιοθήκας, 12 ἀντίτυπα σὲ ὀλλαντικὸ χαρτί, στὴν τιμὴ τῶν 12 φρ. γιὰ τὰ δυὸ μαζί καὶ 7 φρ. γιὰ τὸ καθένα χωριστά.